

Algemeen	
Therapeutische groep:	Antidepressiva
Merknaam:	Sarotex, Triptyzol
Bepalingsfrequentie:	<ul style="list-style-type: none"> Drie keer per week: maandag, woensdag en vrijdag. <i>Monster dient op dag van bepaling uiterlijk om 07:30 uur gearriveerd te zijn bij het Algemeen Klinisch Laboratorium</i> CITO en buiten openingstijden: alleen na overleg tussen arts en apotheker
Doorlooptijd rapportage:	Uitslagen zijn bekend op einde dag van analyse
CTG-code:	072809
Analysemethode:	LC-MS/MS
Kwaliteitssysteem:	ISO 15189 (M329), KF.TDM.02
Opmerking:	

Aanvraag specificaties	
Materiaal:	Plasma (EDTA-buis, Labcode: BVEAJ)
Minimum hoeveelheid:	1 ml
Afname tijd:	8.00 uur (dalspiegel , vlak voor de volgende gift)
Bewaring: 4°C	Verzending: kamertemp.
Aanvraagformulier:	https://ziekenhuisapotheek.catharinaziekenhuis.nl/aanvraagformulieren/

Referentiewaarden (microgram/L)	Therapeutisch	Toxisch
Amitriptyline:	> 50	
Nortriptyline:	50 – 150	> 500
Amitriptyline + nortriptyline *:	100 – 300*	> 500
Z-OH-nortriptyline:		> 40
* parameter voor primaire therapie beoordeling - CYP2D6 bepaling: aan te vragen via AKL		

Achtergrond informatie
<ul style="list-style-type: none"> Amitriptyline wordt omgezet in de actieve metaboliet nortriptyline. Bij amitriptyline gebruik is de normale metabole ratio amitriptyline : nortriptyline ~ 1 : 1. Steady state plasmaconcentraties worden bereikt na 7 – 10 dagen. Bepaling wordt geadviseerd in de volgende situaties: <ul style="list-style-type: none"> Spiegelbepaling m.n. van belang tijdens instelling Informatie over therapietrouw Als beoogde effect uitblijft Bij onacceptabele/toenemende bijwerkingen Bij nier- en of leverfunctiestoornissen Bij geneesmiddelinteracties (starten, stoppen, dosiswijziging)

Amitriptyline

- Farmacogenetica:
 - Bij poor metabolizers van CYP2D6 dient i.h.a. lager gedoseerd te worden (50% van de standaarddosis op geleide bloedspiegel)
 - Bij intermediate metabolizers van CYP2D6 dient i.h.a. lager gedoseerd te worden (75% van de standaarddosis op geleide bloedspiegel)
 - Bij ultrarapid metabolizers van CYP2D6: geen standaard dosis advies mogelijk, vervang door alternatief of monitor (incl. metabolieten)
 - Amitriptyline en nortriptyline worden gemetaboliseerd tot hydroxymetabolieten via CYP2D6 naar o.a. de tricyclische Z-OH-metaboliet. Deze heeft eveneens een antidepressieve werking. De Z-OH metaboliet wordt mogelijk geassocieerd met cardiotoxiciteit. Bepaling van de Z-OH-metaboliet geïndiceerd zijn bij:
 - Cardiaal belaste patiënten
 - Poor- en intermediate metabolizers voor CYP2D6
 - Ouderen
 - Hoge nortriptyline spiegels

Bronnen

- TDM-richtlijn Tricyclische Antidepressiva Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (<http://tdm-monografie.org/>) – versie januari 2015
- <https://toxicologie.org/tricyclische-antidepressiva/> - versie maart 2021
- AGNP Consensus Guidelines for Therapeutic Drug Monitoring in Psychiatry: Update 2011. Pharmacopsychiatry 2011;44: 195-235
- Swen JJ, Nijenhuis M, de Boer A, Grandia L, der Zee AH M-v, Mulder H, et al.: Pharmacogenetics: from bench to byte - an update of guidelines. Clin Pharmacol Ther 2011, 89(5):662-73

Versiebeheer

Versie 01	Dec 2021	<ul style="list-style-type: none"> • 1^e versie monografie opgesteld in ISO 15189 format
Versie 02	Jul 2022	<ul style="list-style-type: none"> • E-OH-nortriptyline verwijderd
Versie 03	Feb 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Toxische referentiewaarden geupdate • Update monografie n.a.v. ISO 15189 accreditatie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Doorlooptijd rapportage opgenomen ○ Verwijzing naar Kwaliteitssysteem ISO 15189 (M329), KF.TDM.02 opgenomen ○ Hyperlink naar Aanvraagformulier TDM en Toxicologisch onderzoek toegevoegd ○ Kop Versiebeheer opgenomen